

Які основні ідеї філософії екзистенціалістів?

Головна ідея екзистенціалізму за Сартром полягає у тому що існування передує сутності. Від народження людина просто існує, і через поетапні дії, вибори та рішення поступово творить саму себе, формує власну сутність. Проте ця сутність не є егоїстично чи суцільно суб'єктивною, як стверджують критики екзистенціалізму. Навпаки - людина створює образ ідеалу, який хотіла б бачити в інших, і водночас глибоко усвідомлює відповідальність за власні дії та їхній вплив на світ.

Екзистенціалісти наголошують на:

- свободі: Людина абсолютно вільна, але ця свобода несе тягар - вона повністю відповідальна не лише за себе, а й за образ "людини взагалі", який утверджує своїм вибором.
- дія: сенс життя не даний готовим, його створюють через власні дії, навіть у безглуздому світі, про який говорив Камю.

Чому екзистенціалізм - це гуманізм (за твором Сартра)?

Поняття гуманізму зазвичай означає, що людина є найвищою цінністю, а її гідність, свобода і права мають бути безумовно визнані. Сартр інтерпретує це визначення дещо інакше - повага до людини як до творця власного буття.

На його думку, екзистенціалізм — це пряме продовження гуманістичного світогляду, адже в його основі лежить одна ключова ідея: людина не має наперед заданої сутності — вона творить себе через вибір, дії та відповідальність за них.

Отже, гуманізм у розумінні Сартра — це вища форма людської гідності. Людина стає тим, ким себе робить, і тому несе відповідальність не лише за себе, а й за все людство, утверджуючи певний образ "людини взагалі".

Чи є існування людини абсурдним (на основі філософії Камю)?

Камю підіймає питання: якщо життя позбавлене сенсу, якщо воно абсурдне, чи варто його жити? Поки це питання не буде вирішеним усі інші турботи стають другорядними. Чи є існування людини абсурдним? Так, поки людина його не розкриє для себе і не інтрпретує. Камю зазначає, що за усвідомленням безглуздості життя людина не повинна тікати ні в релігію, ні в самогубство, ні в ілюзії сенсу.

Абсурд не звільняє людину; він вимагає від неї повного усвідомлення

Абсурд — не вирок, а умова свободи. Гарний приклад був наведений на міфі про Сізіфа, а саме про його марну працю, що здавалась би абсурдною долею. Проте, Сізіф усвідомлював марність своєї праці - і саме в цьому заключалась його свобода.

Отже, існування людини справді може здаватися абсурдним, але це не причина зневірятись. Усвідомивши безглуздість світу, людина може прийняти його таким, яким

він є, і все одно продовжувати жити, діяти, любити і саме в цьому її сила й справжня свобода.

Чому людина приречена на свободу?

Немає якоїсь конкретної “людської природи”, кожна людина створює свою сутність власними виборами. Ми не можемо прикриватися виправданням долею, Богом або ж власним характером. Усе що ми робимо - наш вибір, і цей вибір створює нас. Це й означає “приреченість на свободу”: ми не можемо не вибирати. Навіть коли відмовляємось діяти, ми все одно робимо вибір. А з цією свободою приходиться відповідальність не лише за себе, а й за те, якою ми показуємо людину взагалі.

Чи згодні ви, що людина- проект самої себе?

Частково. Я погоджуюся з ідеями Сартра та Камю про те, що доля та майбутнє людини залежать від її власних дій і виборів. Проте, не можна заперечувати вплив зовнішніх обставин, які також формують наше буття. Людина може прагнути створити себе певним чином, але іноді один неправильний вибір чи непередбачувана подія здатні змінити напрям усього життя.

Чи має людське життя наперед визначений сенс?

Ні, адже це властиво радше об'єктам, а не суб'єктам. Сутність об'єкта відома ще до його створення, тоді як людина спочатку просто існує, а вже потім через свої дії, вибори та досвід визначає сенс власного життя.

Як віднайти сенс, якщо здається, що від вас нічого не залежить?

Насправді майже все залежить від нас самих. Як казав Камю, треба жити без апеляції до Бога чи “вищої мети”. Сенс не дається ззовні — його створює сама людина, приймаючи життя таким, як воно є, і знаходячи в ньому свої власні причини жити. Навіть якщо світ здається байдужим чи безглуздим, ми можемо наповнити його змістом через дії, вибір і ставлення.

Як інші люди впливають на сенс вашого життя?

Оточення відіграє важливу роль у тому, як ми шукаємо й формуємо свій сенс життя. Люди навколо нас створюють ситуації, які змушують переосмислювати як себе, так і інших людей, іноді через підтримку, іноді через конфлікти чи втрати. Проте головне не те, що з нами трапляється, а як ми реагуємо на це: які рішення приймаємо, як вчимося і що обираємо далі.

Саме у стосунках з іншими ми краще розуміємо, ким є насправді і якою людиною хочемо бути. Наш вибір у відповідь на дії інших показує ті риси, які ми прагнемо втілити в “людській моделі” і тим самим ми творимо не лише себе, а й частково людяність у цілому.